

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Magne Nesse, 5557 2335

Fv 555 Sotrasambandet - tillatelse etter forurensningsloven til gjenbruk av lettere forurensede masser i vegkropp/trafikkareal – Statens vegvesen

Vi viser til søknad datert 2. november 2023 fra Sotra Link, på vegne av Statens vegvesen, om tillatelse til gjenbruk av lettere forurensede masser fra nedtapping av Mustadvannet for oppfylling av terreng i tilknytning til ny fv. 555 på gnr/bnr. 41/34, 40/111 m.fl. i Øygarden kommune. Vi viser også til møte i saken avholdt 28. september 2023 og delegeringsbrev fra Miljødirektoratet datert 20. april 2023.

1. Vedtak og frister

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven

Statsforvalteren gir Statens vegvesen tillatelse til gjenbruk av lettere forurensede masser fra nedtapping av Mustadvannet i vegkropp i Øygarden kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16 i samme lov.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket forøvrig vil medføre.

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelser etter forurensningsloven. På bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i saken, tar vi gebyr etter sats 6, 38 900 kroner, for behandling søknadene, jf. forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 for å lese mer om saksbehandlingsgebyret.

2. Sammendrag av søknaden

Statens vegvesen søker om å gjenbruke masser/sedimenter fra nedtapping av Mustadvatnet til terrengoppfylling i vegkropp/trafikkareal for etablering av Fv 555 Sotrasambandet på gnr/bnr 41/34, 40/111 m.fl.

Asplan Viak har i søknad om tillatelse redegjort for undersøkelser av massene og har beregnet risiko for spredning av miljøgifter fra omsøkt plassering av massene i vegkonstruksjon. Resultatene viser at ingen av stoffene gir utlekking som fører til konsentrasjoner i grunnvann eller resipient over akseptabel risiko, gitt som miljøkvalitetsstandarder (EQS) i grunnvann og resipient (ferskvann og sjø)

Nåværende og fremtidig plassering av massene er vist i figur 1.

Figur 1 Områdene markert 1 og 2 angir plassering av sedimentene i dag. Det grønne området angir plassering sted for plassering av massene

Mengdene som skal gjenbrukes er estimert til å være 19 000 m³, fordelt på 17 000 m³ i punkt 1 og 2 000 m³ i punkt 2. Massene lagret i punkt 2 er avvannet og skal benyttes som toppjord. Massene lagret i punkt 1 har høyt vanninnhold. Siden det meste av massene har høyt vanninnhold er det prosjektert en løsning som sikrer stabilitet i massene samt reduserer vannmengden som drenerer gjennom massene i ferdig konstruksjon.

Massene slik de ligger i dag er registrert i Grunnforurensningsdatabasen med lokalitet id 20069.

Mustadvannet ble tappet ned i 2017 og det er tatt prøver av massene før vannet ble fjernet (2017) og fire ganger etter at massene ble tørrlagt og omrørt/blandet. (2018, 2020, 2021 og 2023). Den siste prøveserien (2023) viser en av parametrene i klasse¹ 2 (Benzo[a]pyren), ellers under normverdi.

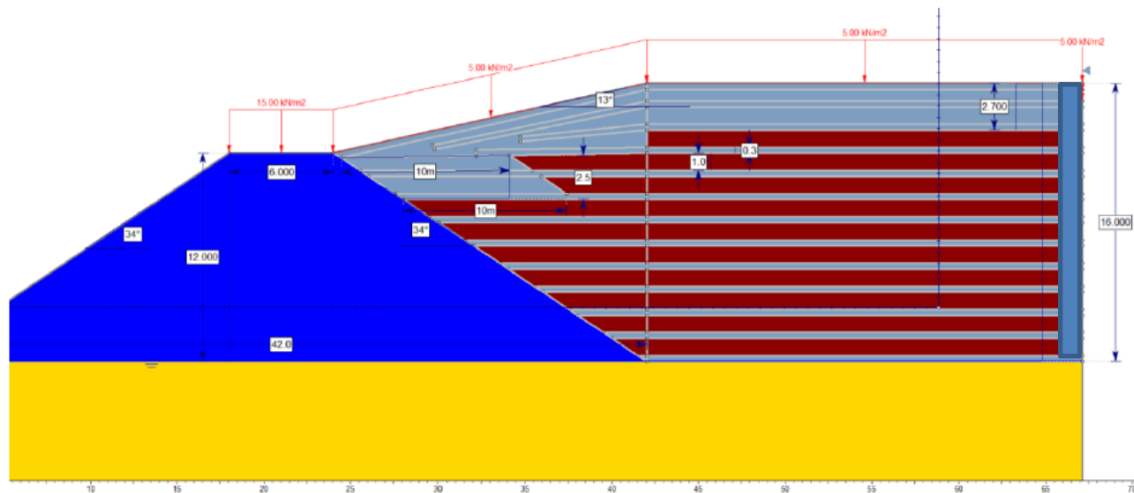
¹ Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn TA-2553 Miljødirektoratet

Som grunnlag for risikovurderingen har Asplan-Viak lagt til grunn de høyeste målte konsentrasjoner av forurensninger i sedimentene (2017 analysene) som viste bly i klasse 3, sink, sum-PAH og Benzo[a]pyren i klasse 2.

Analyseresultater fra kolonnetest utført etter avfallsforskriften viser at massene kan plasseres på deponi for inert avfall, jf. avfallsforskriften² kapittel 9.

Konstruksjonen som massene skal plasseres i er vist i figur 2. Konstruksjonen er dimensjonert³ mht stabilitet av Sotra Link Construction sin geotekniske konsulent. Fyllingen skal bestå av vekselvis lag av sprengt stein med en tykkelse på 0,33 meter og lag av massene med en tykkelse på 1,0 meter.

Material Name	Color	Unit Weight (kN/m ³)	Strength Type	Cohesion (kN/m ²)	Phi	Cohesion Type
Current engineering filling	Yellow	19	Mohr-Coulomb	0	38	
Gyttja	Brown	15	Undrained	5		Constant
Blasted rock	Blue	19	Mohr-Coulomb	0	38	
New engineering filling - embankment	Blue	19	Mohr-Coulomb	10	45	

Figur 2 Prinsippkisse for oppbygning av terreng lagvis med gytje (brune lag) fra Mustadvatnet og sprengstein. Det er lagt inn forslag til en vertikal drenering mot terrenget i bakkant. Dette sikrer at grunnvann ikke kommer inn i fyllingen. (Sotra Link Construction)

Rundt/inntil massene fra Mustadvannet skal det etableres permeable masser. De permeable massene etableres nærmest vegbanene, slik at avrenning fra vegene havner i de permeable massene og ikke gjennom massene fra Mustadvannet.

3. Forhåndsvarsling

Tiltaksplanen har vært på høring hos Øygarden kommune som i uttale 1. februar 2024 viser til føringer fra Miljødirektoratet om håndtering av disse massene, gitt i e-post 11. april 2022 (sitat):

² Avfallsforskriften § 9-6 og mottakskriteriene i kap. 9 vedlegg II nummer 2.1

³ "Area 07 Subareas 07-02 & 07-03 Stability of landscape fills" Systra Group, 24. august 2023

"Dersom massene har lavere konsentrasjoner av forurensende stoffer som følge av omblending/fortynning, er det opprinnelig forurensningsgrad som blir styrende for behandlingen av søknaden".

4. Statsforvalterens begrunnelse for tillatelsen

Rettslig grunnlag

Graving og håndtering av masser i forurenset grunn kan medføre fare for forurensning og tiltaket krever derfor en godkjent tiltaksplan i henhold til forurensningsforskriften kapittel 2 eller tillatelse etter forurensningsloven § 11. Kommunen er normalt forurensningsmyndighet og godkjenner tiltaksplaner om graving i forurenset grunn etter forurensningsforskriften § 2 -8. Øygarden kommune ba Statsforvalteren om å overta saken siden vi allerede var inne i Sotrasambandet med tillatelser etter forurensningsloven til anleggsarbeidene. Statsforvalteren fikk saken delegert fra Miljødirektoratet i vedtak datert 20. april 2023, jf. forurensningsforskriften § 2-2, tredje ledd. Tillatelse⁴ ble gitt 28. juni 2023 basert på søknad/tiltaksplan⁵.

Statsforvalteren har også fått delegert myndighet fra Miljødirektoratet til "permanent disponering av overskuddsmasser som oppstår i prosjektet". Dvs. dersom Statens vegvesen ønsker å nyttiggjøre lettere forurensede masser i vegkropp, i støyvoller eller andre konstruksjoner som ikke inngår i tiltaksplanen/tillatelsen så kan Statsforvalteren gi tillatelse til slik bruk, forutsatt at plassering av massene er risikovurdert.

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 5. ledd. Dette innebærer at det må foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfold. Dette innebærer at naturmangfoldlovens prinsipper også må legges til grunn når det gjøres en vurdering etter forurensningslovens bestemmelser.

Vurdering av fare for forurensning knyttet til omsøkt massedeponering

Statens vegvesen ønsker å gjenbruke mest mulig av overskuddsmasser som oppstår i prosjektet innenfor tiltaksområdet, som er avgrenset av reguleringsplan for Sotrasambandet⁶. Dette er i tråd med regjeringens mål, bl.a. nedfelt i *Nasjonalt strategi for en grøn, sirkulær økonomi*, der en ønsker i større grad å gjenbruke masser, for å redusere behov for uttak av nytt mineralisk råstoff.

Vi vurderer at bruk av de tidligere massene fra Mustadvannet i vegkonstruksjon kan gjennomføres slik det er omsøkt. Basert på resultat fra risikovurdering⁷ av spredning/utlekking av stoffer, og at

⁴ Tillatelse etter forurensningsloven til graving i forurenset grunn i Øygarden kommune i forbindelse med utbygging av Rv 555 Sotrasambandet – Statens vegvesen

⁵ Tiltaksplan forurenset grunn i Øygarden kommune, datert 18. januar 2023. Multiconsult/Sotra Link på vegne av Statens vegvesen

⁶ Områdereguleringsplan for RV 555 Sotrasambandet parsell Kolltveit - grense Fjell/ Bergen kommune NASJONAL AREALPLANID:4626_124620130001

⁷ Verktøy for å beregne spredning fra forurenset grunn. Miljødirektoratet veileder M-2173

massene er lite forurenset så vurderer vi at massene ikke utgjør nevneverdig fare for forurensning slik de skal plasseres i konstruksjonen. Risikovurderingen er basert opprinnelig forurensningsgrad (worst case), slik Øygarden kommune orienterte om i sin uttale.

Tillatelsens vilkår er vurdert etter kriteriene som er beskrevet i forurensningsforskriften kapittel 2 med tilhørende veileder⁶, som sier at masser i tilstandsklasse 3 eller lavere brukes som toppjord og dypereliggende jord på "industri og trafikkareal". I gjeldende reguleringsplan er stedet der massene skal plasseres i denne kategorien. Basert på prøvetaking så tilfredsstillter massene disse kriteriene.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Statsforvalteren vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og konsekvenser på miljøet og vi har vurdert tiltakene i tråd med bestemmelsene i naturmangfoldloven § 8-12. Vi kan ikke se at plassering av lettere forurensete masser i vegkonstruksjon vil medføre skade på naturmangfoldet av betydning. Vi vurderer at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes.

Oppsummering

Statsforvalteren vektlegger at tiltaket vil øke gjenbruken av masser av mineralsk opphav som er egnet til det formålet som er oppgitt. Dette er i tråd med målsettinger om økt grad av sirkulær økonomi (bl.a. i FN's bærekraftsmål nr. 12), uten at endringen medfører økt forurensningsrisiko.

Samtidig vil man ved å benytte disse massene redusere transportbehovet og unngå å fylle opp tilgjengelig deponikapasitet med masser som etter gjennomførte tiltak ikke medfører en fare for vesentlig skade eller ulempe på naturmiljøet.

5. Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrsats, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes

Med hilsen

Sissel Storebø
seksjonsleder

Magne Nesse
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelsens vilkår

Kopi til:

Øygarden kommune

Sotra Link Construction

Ternholmvegen 2

5337

RONG

Fv 555 Sotrasambandet - tillatelse etter forurensningsloven til gjenbruk av lettere forurensede masser i vegkropp/trafikkareal – Statens vegvesen

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad/tiltaksplan datert 2. november 2023 og under saksbehandlingen.

Dersom tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal tiltakshaver sende en redegjørelse slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Statens vegvesen
Beliggenhet/gateadresse	Postboks 1010 Nordre Ål
Postadresse	2605 Lillehammer
Org. nummer	971 032 081
Statsforvalterens arkivnummer	2021/4176

Statsforvalteren sine referanser

Tillatelsesnummer: 2024.0109.T	Statsforvalterens arkivnummer: 2021/4176
Anleggsnummer: 4626.0317.01	

Tillatelse gitt første gang: 9. februar 2024	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Sissel Storebø seksjonsleder		Magne Nesse senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen omfatter nyttiggjøring/gjenbruk av lettere forurensede sedimentmasser fra tømning av Mustadvannet, for å etablere vegkropp/trafikkareal for Rv. 555 Sotrasambandet, Øygarden kommune. Tillatelsen omfatter gjenbruk av inntil 19 000 m³ masse klassifisert i tilstandsklasse 2-3 (jf. Miljødirektoratets veileder Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn - TA 2553/2009).

Gjenbruk av massene skjer på gnr/bnr 41/34, 40/111 mfl. All gjenbrukt masse skal inngå i vegtekniske anlegg som er godkjent i planer i medhold av plan- og bygningsloven.

2. Generelle vilkår

2.1. Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad datert 2. november 2023 samt de vilkår som er gitt i tillatelsen. Statsforvalteren skal holdes orientert om oppstart av tiltaket.

2.2. Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt inn i arbeidet

2.3. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.4. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra tiltakshaver, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.5. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal tiltakshaver sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6. Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

2.7. Endring av vilkår

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

Hvis det viser seg at de omsøkte løsningene med de beskrevne miljøbeskyttende tiltak ikke virker som forutsatt i vilkårene, kan den ansvarlige umiddelbart bli pålagt å sette i gang

ytterligere tiltak.

2.8. Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift¹ om dette. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at tiltakshaver overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

Tiltakshaver plikter å påse at de entreprenører som graver, mellomlagerer, transporterer eller på annen måte håndterer masser, har internkontrollsystem i tråd med vilkår 2.8.

2.9. Beredskap mot akutt forurensning

Akutt forurensning er forurensning av betydning som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt. Tiltakshaver skal utarbeide en beredskapsplan for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense virkningene av eventuell akutt forurensning som kan oppstå i forbindelse med uforutsette hendelser. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeidene.

Dersom akutt forurensning oppstår eller fare for akutt forurensning skal dette varsles på nødnummer 110 (brannvesenet). Tiltakshaver skal også informere Statsforvalteren snarest mulig gjennom sfvlpost@Statsforvalteren.no.

3. Tiltaksgjennomføring

3.1. Flytting og plassering av massene

Alt arbeid skal skje forsiktig, slik at det ikke oppstår fare for spredning av forurensning.

Dersom det i forbindelse med arbeidet påtreffes avfallsmasser eller andre masser som er tydelig forurenset, for eksempel misfargede masser eller masser med sterk olje- /tjære-lukt, skal arbeidet stanses inntil en miljøgeolog har vurdert situasjonen.

Ved funn av masser med fri fase olje, må fri fase fjernes med ADR-godkjent sugebil og massene lastes opp i tett container eller lasteplan.

Eventuelt skrot/avfall vil bli sortert ut og levert til godkjent mottak for de ulike fraksjoner

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

3.2. Tiltak ved uventet forurensning fra anleggsmaskiner mm

Dersom det skulle oppstå en annen uventet forurensningssituasjon, slik som f.eks. spill av olje, vil følgende tiltak iverksettes:

- Tilsølte masser fjernes og leveres til godkjent mottak for forurensete masser.
- Entreprenøren skal ha nødvendig beredskap på stedet for å stanse akutt forurensning, samt fjerne og/eller begrense virkningen av den (absorberende materialer). Varsling skjer etter vilkår 2.9.
- Dersom spillet/sølet skjer på antatt stedeegne masser/masser som er vurdert å være rene, skal det tas ny prøvetaking for å dokumentere at forurensningen er fjernet.

3.3. Håndtering av vann i eventuelle byggegrop

Statsforvalteren har i tillatelse² gitt 7. februar 2023 satt vilkår for rensing av anleggsvann som oppstår ved bygging av Sotrasambandet. Anleggsvann er vann fra driving av tunneller og vann i gravegrop/grøfter. Disse vilkårene/grenseverdiene gjelder også for denne tillatelsen ved graving i forurenset grunn dersom det oppstår vann i gravegrop som må lenses/pumpes vekk og skal da gjennomgå rensing før utslipp til resipienter.

3.4. Håndtering av masser infisert med fremmede arter

Det er påvist fremmede arter i tiltaksområdet og før graving starter i et delområde må det avklares om gravemassene kan være infisert av fremmede arter. Ved håndtering av slike løsmasser kommer aktsomhetsplikten og § 24, ledd 4, i Forskrift om fremmede organismer til anvendelse. Det vil si at det skal vises aktsomhet ved flytting av masser som inneholder fremmede plantearter, for å unngå spredning og uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

4. Rapportering til Statsforvalteren og tilsyn

4.1. Sluttrapport

Det skal sendes inn sluttrapport fra arbeidene senest tre måneder etter at anleggsarbeidene er avsluttet. Rapporten skal oppsummere anleggsarbeidene, og skal inneholde:

- Beskrivelse av gjennomføring av prosjektet .
- Oversikt over eventuelle brudd på krav i tillatelsen, avbøtende tiltak som er gjennomført og hvordan avvikene er rettet opp. Dette skal også rapporteres underveis.

4.2. Registrering i Grunnforurensningsdatabasen

Lokaliteten skal registreres og oppdateres i Miljødirektoratets fagsystem Grunnforurensning <http://grunnforurensning.miljodirektoratet.no/>. Relevante prøvepunkter og analyseresultater fra sluttkontroll skal importeres i databasen ved bruk av systemets import-mal.

² Delprosjekt A1, A2 og A3. Rensing av anleggsvann fra byggegrop/grøfter som pumpes til renseanlegg fra dagsonearbeider i A1 Kolltveit og A3 Bildøyne og rensing av tunnelvann fra Kolltveittunnelen, Tillatelse gitt 7. februar 2023 (2023.0132.T)

4.3. Tilsyn

Tiltakshaver plikter å la representanter for Statsforvalteren eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.